

För kännedom till

Kommunstyrelsen

Huvudmannarektorer för vuxenutbildning
Utbildningsdirektörer eller motsvarande

Reviderad överenskommelse om interkommunal samverkan för Sfx

Rekommendation

Storsthlm's styrelse beslutade vid sammanträdet den 24 oktober 2024 att rekommendera kommunerna i länet att anta bilagd reviderad överenskommelse om interkommunal samverkan för Sfx.

Sammanfattning

Sfx är en regional utbildning med sfi, sva grund eller sva för immigranter som har akademisk utbildning inom någon av de erbjudna yrkesinriktningarna. En grundtanke med Sfx är att kommunerna samarbetar och att de studerande med samma yrkesbakgrund med det kan samlas hos en anordnare. Att lära svenska tillsammans med andra elever med likartad studie- och yrkesbakgrund syftar till att göra studierna mer effektfulla, bygga arbetsmarknadskunskap, bygga nätverk samt stärka yrkesidentiteten. Studieformen är exklusiv för Stockholms län och har funnits sedan 2001. Samtliga kommuner är med i överenskommelsen som styr avsikt, innehåll och interkommunal ersättning.

Väsentliga förändringar jämfört med pågående överenskommelse:

- Kommande överenskommelse gör Sfx exklusiva för elever med akademisk examen.
- Tydliggör att Sfx är yrkesorienterad språkutbildning, ej yrkesutbildning
- Ändrad finansiering
 - Från fast pris per månad till erbjuden poäng/timme, vilket gör att ersättningen blir mer transparent samt flexibel.
 - Pris baseras på typiska moment för att undvika oförutsedda kostnader för anordnare eller hemkommuner.
 - Påslaget för yrkesorienteringen "X" minskar vilket innebär en kostnadssänkning om cirka 22% per heltidsstuderande elev.
- Tid inom övergripande kommungemensam samordning minskas från 40 timmar per vecka till 16 timmar per vecka.
- Tidigare benämning "samordnare" benämns i det nya förslaget "samordningsfunktion" med resurser räknat i timmar. Den nya formuleringen är skriven för att tydliggöra organisationens funktion framför personens ansvar.

Överenskommelsen ersätter tidigare överenskommelse. Förslaget är utarbetat av Sfx styrgrupp som består av Storsthlm samt rektorer med olika geografisk förankring över länet. Kommuner som representerats i styrgruppen är Järfälla, Huddinge, Tyresö, Stockholm, Värmdö och KCNO (Täby). Förslaget är förankrat vid två tillfällen i länsrektorsnätverket och har där fått genomgående positiv

respons från kommunernas rektorer. Förslaget är även presenterat i politisk styrgrupp för gemensam gymnasierregion.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i Storsthlm's styrelse. Kommunerna fattar beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till Storsthlm.

Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.

Överenskommelsen börjar gälla 1 april 2025

Svarsperiod

Storsthlm önskar få kommunernas ställningstaganden senast den 1 mars 2025 med e-post till registrator@storsthlm.se

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av Magnus Björkström, magnus.bjorkstrom@storsthlm.se.

Bilaga

Ny sfx-överenskommelse

Med vänlig hälsning

Mats Gerdau
Förbundsordförande Storsthlm

Johan von Sydow
Förbundsdirektör Storsthlm

Överenskommelse om interkommunal samverkan för Sfx

(Ärende: S/24/0079. Version för beslut, styrelsemöte 24 oktober 2024)

Innehållsförteckning

Överenskommelse om interkommunal samverkan för Sfx	1
1. Det här är Sfx	2
1.1. Historia	2
1.2. ”X” innebär yrkespräglade kurser i svenska språket	2
1.3. ”X” innebär orientering i yrket	2
1.4. Målsättningar med Sfx.....	3
2. Behörigheter, krav och åtaganden.....	4
2.1. Behörighetskrav för elever.....	4
2.2. Anordnarkommunens åtaganden.....	4
2.3. Hemkommunens åtaganden.....	5
2.4. Vid sjukdom och andra skäl till frånvaro eller avbrott	5
3. Ansökan och beslut om nya Sfx	6
4. Ersättningsmodell.....	6
5. Samordnarfunktion.....	6
6. Styrning och uppföljning av överenskommelsen	7
7. Avtalstid och uppsägning	7
Bilaga 1: Samordnarfunktion	8

1. Det här är Sfx

Sfx är utbildning med sfi, sva grund eller sva för immigranter som har akademisk utbildning inom någon av de erbjudna yrkesinriktningarna. Studieformen har funnits sedan 2001. En grundtanke kring Sfx är att kommunerna samarbetar och att de studerande med samma yrkesbakgrund med det kan samlas hos en anordnare. Att lära svenska tillsammans med andra elever med likartad studie- och yrkesbakgrund syftar till att göra studierna mer effektfulla, bygga arbetsmarknadskunskap, bygga nätverk samt stärka yrkesidentiteten.

1.1. Historia

Sfx har funnits sedan 2001. Syftet med utbildningsformen har alltid varit att ta vara på befintlig kompetens, korta ner tid innan etablering i rätt yrke, kompetensförsörja inom bristyrken samt bygga svensk yrkesidentitet. Genom åren har det funnits en variation av inriktningar inom Sfx, både med och utan krav på tidigare akademisk utbildning. Utbildningarna har drivits av knappt tio olika anordnare i kommunal regi. Under det senaste decenniet har fler än tusen elever årligen studerat inom Sfx. Andelen elever inom Sfx och som studerar med interkommunal ersättning har över tid varierat mellan sextio och sjuttio procent. Det omfattande interkommunala nyttjandet visar att Sfx med överenskommelsen är en utbildningsform av regional karaktär.

1.2. "X" innebär yrkespräglade kurser i svenska språket

Sfx är en yrkespräglad språkutbildning för vuxna som lär svenska. X i Sfx innebär att svenskundervisningen är fokuserad på yrkesspråket samtidigt som språkkurserna följer Skolverkets kursplaner. Kurser för formell kompetens i svenska är inom Sfx:

- Sfi C och D.
- Sva grund 3–4.
- Sva 1–3.

Den kurs som en elev börjar med bestäms utifrån elevens individuella språkliga nivå. Eleverna läser i en sammanhållen grupp och befinner sig på gemensam kursnivå. Undantag från gemensam språklig nivå kan göras i X-sammanhang som inte är renodlade språkkurser.

1.3. "X" innebär orientering i yrket

Utöver kurser i språk innebär "X" kompletterande yrkesspecifik orientering samt introduktion till den svenska arbetsmarknaden. Yrkesspecifik orientering och introduktion till yrket på den svenska arbetsmarknaden består av följande moment:

- Yrkesorienterande lektioner.
- Gästföreläsningar.
- Seminarier.
- Studiebesök.
- Auskultation eller verksamhetsförlagd utbildning.
- Besöka event, exempelvis mässor.
- Stöd i att professionellt presentera mot arbetsmarknaden, exempelvis skriva CV.
- Mentorsprogram.

- Arbetsrätt.
- Insyn i funktioner på arbetsmarknaden, inklusive parterna i den svenska modellen.

Sfx är således inte en yrkesutbildning där yrket lärs från grunden. Utbildningen och överenskommelsen innehåller därför principiellt inte heller yrkeskurser¹.

1.4. Målsättningar med Sfx

Följande målsättningar är gemensamma för alla Sfx.

1. Sfx ska leda till **rätt** etablering på arbetsmarknaden.
2. Kurser i sfi, sva grund och sva inom Sfx ska, jämfört med motsvarande studier utanför Sfx, ta kortare tid i anspråk innan betyg.
3. Elever ska bygga nätverk inom respektive yrke och bransch.
4. Yrkesidentiteten ska stärkas hos elever.

Dessa ska användas för löpande styrning och uppföljning samt periodiserad utvärdering.

¹ Yrkeskurser kan adderas baserat på individuella behov. Yrkeskurser omfattas dock inte av överenskommelsen. Beslut om yrkeskurser behöver tas av anordnarkommunen tillsammans med hemkommunen utifrån respektive parts policy för yrkesvux.

2. Behörigheter, krav och åtaganden

2.1. Behörighetskrav för elever

Sfx finns för elever som uppfyller följande krav:

- Har rätt att studera sfi, sva grund eller sva.
- Har akademisk examen inom yrkesområdet.
- Har skickat in ansökan till UHR, Socialstyrelsen eller annan behörighetsgivande myndighet om att få examen från annat land godkänd.

2.2. Anordnarkommunens åtaganden

Anordnarkommunen är huvudmannen som mottar elever från samverkanskommuner.

Anordnarkommunen har följande åtaganden:

- Erbjuder den yrkesinriktade språkutbildningen i enlighet med den här överenskommelsens del 1 *Det här är Sfx*.
- Tar emot sökande från alla kommuner inom överenskommelsen.
- Antar elever vid i möjligaste mån minst fyra omgångar per år.
- Strävar efter att driva Sfx i sammanhållen grupp där eleverna bygger relationer och identitet inom klassen.
- Genomför lektioner i klassrum eller som fjärrundervisning (prissättningen ska vara anpassad till mindre resursåtgång om utbildningen sker som fjärrundervisning).
- Inleder och upprätthåller kontakter med för yrket relevanta arbetsgivare och andra aktörer på arbetsmarknaden.
- Utformar och genomför utbildningen i ett nära och aktivt samarbete med för yrket relevanta aktörer.
- Planerar att minst 20 procent av studietiden över tid ska vara inom yrkesorienterande moment ovanpå sfi, sva grund och sva.
- Säkerställer att utbildningen är sökbar i kommunens utbud.
- Deltar i möten och marknadsföring som är gemensamma för Sfx i länet.

Följande uppgifter ska anordnarkommunen utan dröjsmål lämna till respektive elevs hemkommun:

- Antagningsbesked med startdatum, preliminärt slutdatum samt i förekommande fall motivering till varför en elev inte blivit antagen.
- Betyg samt andra dokumenterade resultat eller utlåtanden.
- Studieplan.
- Studieavbrott samt orsak till det.

Följande uppgifter ska anordnarkommunen lämna till samarbetskommunerna och Storsthlm en gång per år. Rapporteringen ska göras i den form som Storsthlm erbjuder.

- Antal studerande per kommun.
- Antal som avbrutit utbildningen samt skäl till det.
- Antal som inte blivit antagna samt skäl till det.
- Betygsstatistik.
- Antal som inom 3–9 månader efter avslutad utbildning gått till relevant yrke.

- Antal som inom 3–9 månader efter avslutad utbildning gått till annat nästa steg inför etablering i relevant yrke.

2.3. Hemkommunens åtaganden

Hemkommun är kommunen där den studerande är folkbokförd. Hemkommunens åtagande är att hänvisa behöriga deltagare inom berörd målgrupp till respektive Sfx. Alla samverkanskommuner inom överenskommelsen ska vara aktiva genom att identifiera elever och informera dem om möjligheten att studera inom Sfx.

Hemkommunen förbinder sig att till mottagande kommun betala interkommunal ersättning, enligt prislista. Betalningen ska pågå till dess att den studerande fullföljt utbildningen, alternativt avbrutit den.

Samtliga kommuner ska även marknadsföra Sfx på de typiska platser där information om sfi finns, i ansökningsverktyg samt via studie- och yrkesvägledare.

Om den studerande under studietiden flyttar till annan kommun inom samverkansavtalet övergår kostnadsansvaret till den nya folkbokföringskommunen. Kostnadsansvaret överförs enligt samma rutiner som beskrivs i den överenskommelse som kommunerna har gällande övrig vuxenutbildning.

2.4. Vid sjukdom och andra skäl till frånvaro eller avbrott

Elever ska följa anordnarkommunens rutiner för anmälan av sjukfrånvaro. Efter högst tre veckors sjukfrånvaro kontaktar anordnande kommun hemkommunen för dialog om elevens förutsättningar och gemensamt beslut om avbrott eller möjlig fortsättning.

Avbrott med anledning av sjukfrånvaro föranleder att nytt beslut fattas om att antas till Sfx samt interkommunal ersättning (IKE). Vid beslut om återinträde ges elev med tidigare avbrott med anledning av sjukdom företräde. Eleven kontaktar hemkommunen när det är aktuellt att återinträda till Sfx.

Hemkommunen informerar eleven om önskad dialog samt om vilka rutiner som ska följas i förhållande till hemkommunen när eleven studerar med interkommunal ersättning hos anordnarkommunen, som har huvudmannaansvaret.

Vid sjukfrånvaro eller andra skäl till inaktivitet gäller i övrigt aktuella regler och rutiner hos anordnarkommun, myndigheter och hemkommun.

3. Ansökan och beslut om nya Sfx

Om en huvudman vill starta upp en ny Sfx-utbildning ska ansökan lämnas till Storsthlm. En särskild mall för ansökan ska användas och den ska finnas på Storsthlms webbplats. I ansökan ska innehåll, omfattning, nytta och målsättningar beskrivas. Beskrivningen ska anknyta till den sammanfattande beskrivningen av Sfx som återfinns i kapitel 1 i den här överenskommelsen. Antagningskriterier och nivåer på sfi och sva ska beskrivas detaljerat i ansökan.

Det ska i ansökan finnas en plan för hur målsättningar och nytta följs upp och återspeglas till samverkanskommunerna. Det ska även vara tydligt hur utbildningen är en Sfx och skiljer sig från ordinarie sfi, sva grund, sva eller yrkesutbildning i kombination med nämnda språkkurser (kombinationsutbildning).

Storsthlms kansli granskar att ansökan uppfyller kriterierna. Därefter sker samråd med olika tjänstemannanätverk inom ramen för Storsthlm. Beslut om att inrätta ett nytt Sfx fattas av Storsthlms styrelse.

4. Ersättningsmodell

Ersättning ska utgå per erbjuden timme i sfi och per poäng för sva grund och sva. Ersättningen ska vara densamma som för dessa kurser i anordnarkommunens ordinarie utbud samt med 35% tillägg som finansierar inblandningen av yrkesorienterade aktiviteter.

Fjärrundervisning kan förekomma inom Sfx. Det innebär att läraren undervisar klassen i realtid genom ett digitalt kommunikationsverktyg. Fjärrundervisning ska medföra ett prisavdrag om 20% i de fall en kurs i huvudsak är planerad som fjärrundervisning. Enstaka tillfällen med fjärrundervisning ska inte medföra prisavdrag.

Anordnarkommunens ordinarie prislista för vuxenutbildning får inte avvika avsevärt från länsgenomsnittet. Prislista för Sfx ska finnas tillgänglig på Storsthlms webbplats.

5. Samordnarfunktion

För att Sfx ska kunna växa och utvecklas krävs:

- Intern samordning mellan anordnarkommunerna, mellan samtliga kommuner inom överenskommelsen samt mellan Storsthlms kansli och kommunerna.
- Gemensam kontaktskapande verksamhet mot arbetsmarknad och andra myndigheter, utöver den aktivitet som anordnande kommun ansvarar för.
- En samlande funktion för den gemensamma konceptuella utvecklingen av utbildningsformen.

Dessa tre övergripande områden föranleder en gemensam samordnarfunktion för Sfx. En anordnande kommun inom överenskommelsen ansvarar för samordnarfunktionen. Samordningens inriktningar och prioriteringar styrs gemensamt via den styrgrupp som

är utsedd av länsrektorsmötet. Styrgruppen beslutar även om vilken kommun som ska ansvara för samordnarfunktionen. Se bilaga för samordnartjänstens arbetsuppgifter samt hur tjänsten ska finansieras.

6. Styrning och uppföljning av överenskommelsen

Den av kommunerna, genom länsrektorsmötet, inrättade styrgruppen för den kommunala vuxenutbildningen ansvarar för att överenskommelsen, inklusive bilagan om samordnarfunktionen, följs. Styrgruppen ska bestå av en representant från respektive geografiskt samverkansområde samt en representant från Storsthlm. Styrgruppen har följande ansvarsområden:

- Beslut om dimensionering.
- Uppföljning och utvärdering.
- Leder och stöttar samordnarfunktionen i verksamhetsnära frågor.
- Fattar de övergripande beslut som inte behöver lyftas till Storsthlms styrelse.
- Rapporterar till Storsthlms styrelse i de fall beslut ska fattas där.

7. Avtalstid och uppsägning

Överenskommelsen, inklusive bilaga om samordnarfunktionen, gäller tills vidare efter beslut i ansvarig nämnd. Beslut i ansvarig nämnd om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande. Storsthlm ska delges kopia på protokollet där beslutet framgår. Överenskommelsen, inklusive bilaga om samordnarfunktionen, revideras vart tredje år.

Uppsägning av överenskommelsen ska ske genom beslut i ansvarig nämnd. Storsthlm ska delges kopia på protokollet där beslutet framgår. Kommun som sagt upp avtalet är skyldig att se till att deltagare som är antagen har rätt att fullfölja påbörjad utbildning. Kommun som sagt upp avtalet är skyldig att betala sin del av kostnaden för samordnarfunktionen till värdkommunen ett (1) år från att beslut om uppsägning fattades.

Bilaga 1: Samordnarfunktion

Den här bilagan reglerar överenskommelsens gemensamma samordnarfunktion samt finansiering av den. Den kommun som ansvarar för samordnarfunktionen är även arbetsgivare för den eller de som jobbar med arbetsuppgifterna alternativt kontraktspart vid anlitande av leverantör. Samtliga kostnader för samordnarfunktionen ska täckas gemensamt av överenskommelsens kommuner.

1 § Syfte

För att Sfx ska kunna växa och utvecklas krävs:

- Intern samordning mellan anordnarkommunerna, mellan samtliga kommuner inom överenskommelsen samt mellan Storsthlm's kansli och kommunerna.
- Gemensam kontaktskapande verksamhet mot arbetsmarknad och andra myndigheter, utöver den aktivitet som anordnande kommun ansvarar för.
- En samlande funktion för den gemensamma konceptuella utvecklingen av utbildningsformen.

Dessa tre övergripande områden föranleder en gemensam samordnarfunktion för Sfx. En anordnande kommun inom överenskommelsen ansvarar för samordnarfunktionen. Samordningens inriktningar och prioriteringar styrs gemensamt via den styrgrupp som är utsedd av länsrektorsmötet. Styrgruppen beslutar även om vilken kommun som ska ansvara för samordnarfunktionen.

2 § Samordnarfunktionens ansvar

Samordnarfunktionens arbetsinsats ska uppgå till motsvarande 16 timmar per vecka. Samordnarfunktionen ska inför varje verksamhetsår inkomma till styrgruppen med en arbetsplan med beskrivning av planerade aktiviteter. Nedan beskrivs övergripande arbetsuppgifter.

Samordning internt mellan Sfx-anordnarna

För att Sfx-anordnarna ska vara enhetliga i förhållande till konceptet krävs en samordning av rutiner och upprätthållande av forum för dialog mellan olika funktioner inom utbildningarna.

Samordnarfunktionen ska:

- Planera och genomföra möten och utvecklingstillfällen där anordnarkommunerna deltar.
- Driva konceptuell utveckling.
- Följa upp och rapportera för kvalitet och likvärdighet inom Sfx i sin helhet.
- Samordna aktiviteter som är gemensamma för alla kommuner inom överenskommelsen.

- Initiera och samordna arbetslivsrelevanta samarbetsprojekt.

Extern kommunikation

Det är betydande att kommuner får aktuell information om Sfx-utbildningarna. Samordnarfunktionen ska:

- I samarbete med Sfx-anordnarna säkerställa att publicerad information om Sfx är aktuell.
- Informera om Sfx i relevanta forum och sammanhang. Organisationer och funktioner som ska mötas är exempelvis Arbetsförmedlingen, branschföreträdare, studie- och yrkesvägledare samt regionala organisationer för stärkt kompetensförsörjning.
- Utveckla kontakter med nya relevanta andra aktörer för att ytterligare korta elevernas väg in i samhället.
- Informera om Sfx i relevanta forum och sammanhang för potentiella elever.

Övrigt ansvar

Samordnarfunktionen ansvarar för att:

- Skriva årsrapport i samarbete med Storsthlm.
- Skicka ut nyhetsbrev.
- Hantera frågor från potentiella elever.

3 § Finansiering av samordnarfunktionen

Arbetsgivarkommunens kostnader ska fördelas mellan de kommuner som antagit Sfx-överenskommelsen. Kostnader som inkluderas är kostnader för personal samt för generella Sfx-aktiviteter.

Kostnaden fördelas mellan kommunerna dels genom ett grundbelopp på 5000 kronor per år som är lika för alla, dels genom procentuell fördelning baserat på antal invånare i kommunen.

Kommun som ansvarar för samordning fakturerar övriga kommuner vid ett tillfälle per år.